

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Valerii Andreae Desselii Erotemata Ivris Canonici

Andreas, Valerius

Francofurti & Lipsiae, 1720

VII. de Hæreticis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63277](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63277)

... habere Christianos. IV. Interdi-
ctum, ne Judæis cum Christiana, aut con-
tra, matrimonio jungatur, aut alias com-
misceatur. Denique interdicta est Chri-
stianis omnibus omnis familiaritas & do-
mestica consuetudo cum Judæis, sub pœ-
na excommunicationis, ne consuetudine
vitiæ pelliciantur vel ad Judaismum, vel
ad Paganismum, Exceptis Clericis & Re-
ligiosis, qui a superioribus suis ad prædi-
candum Evangelium Judæis & Sarracenis
mittuntur.

De Hæreticis.

TIT. VII.

Differunt a Judæis ac Sarracenis Hære-
tici, quod hæretici contradictores sint
fidei semel in baptismo susceptæ; illi
vero, quam nunquam susceperunt, cæ-
ramenta oppugnent.

1. Hæresis quid & unde dicta?

Hæresis est de aliquo dogmate falso,
fidei orthodoxæ contrario firmata
opinio. Dicta ab Electione, quod eam sibi
quisque doctrinam eligat, quam putat es-
se meliorem, a Græco verbo *αἰρέσις*, id
est, *Eligo*: unde *Hæresis* sive *Secta*, nomen
olim neque odiosum, neque apud vulgus
infame, prout hodie.

Z 4

2. Quis

can. 28.
XXIV. q. 8

2. *Quis igitur dicendus Hæreticus?*

Hæreticus, definiendo D. Augustinus, est, qui alicujus temporalis commotio maxime vanæ gloriæ, principatusque gratia, falsas ac novas opiniones agnoscit vel sequitur. Qui scilicet quolibet modo & vel levi argumento a fide orthodoxa ac religione Catholica, quam Romana profitetur Ecclesia, defleat & sentit.

e. 2. C. eod.

(Non recte descriptioni hæretici inferuntur quod is sit hæreticus, qui ab ea religione, quam Romana Ecclesia profitetur, defleat.)

can. qui in
Eccles.

XXIV. q. 5.

c. Hæretici

XXIV. q. 1.

3. *Quæ sunt requisita, ut quis proprie Hæreticus & sit, & ut talis puniri possit?*

I. Requiritur, quod, cum baptizatus esset, & per hoc fidei Christianæ initiatus, ab eadem fide defecerit: cum nemo possit dici deserere fidem, quam nunquam susceperit, veluti Pagani, Judæi, & reliqui alieni a fide. Et sufficit vel in uno fidei articulo, quem scientem volentemque aberrasse. II. Quod errorem illum suum mordicus ac pertinaciter defendat, & corrigi nolit. Atque ad hæc duo capita referri possunt, quæ præterea alii hæretici requirunt.

Covarr. 3.

Var. c. 1.

sub num. 2.

l. 4. in fin.

C. de her.

4. *Qui ad accusandum in hoc crimine admittuntur?*

Omnes, etiam illi, qui alias jus accusandi non habent; quomodo & in crimine læsæ majestatis humanæ obtinuit; ve. *c. 14. sup.* luti servi contra dominos, laici adversus *d. testib.* Clericum, Hæretici adversus Hæreticum aut alias criminosi; quia hæresis crimen est *d. l. 4. §. 1.* publicum, quod in omnium cedit injuriam. *C. h. t.*

5. *Quæ sunt remedia opportuna arcendo huic malo?*

I. Interdicitur laicis omnibus omnino, ne sibi vindicent auctoritatem prædicandi verbum Dei, neve conventus aut conciliabula occulta cogant, Sacerdotum simplicitate ac familiaritate contemptim habita. Id quod hodie sectariis nostris admodum est solemne. Imo quia vero Clericis quidem permittitur munus concionandi exercere, nisi hoc eis a Superioribus, vel ab Episcopo concedatur. II. Juretur quilibet Archiepiscopus, Episcopus, per se, vel per Archidiaconos suos, aut alias personas idoneas, bis aut saltem semel in anno suam circumire ac visitare dioccesin, inquirere in hæreticos aut suspectos de hæresi &c. III. Moniti ac requisiti ab Ecclesia Principes, vel præstatem aliquam in Republ. Christiana-

d. c. 13. §. stiana obtinentes, terram suam ab hæreticis moneatis. ca fœditate purgare tenentur.

6. *Quæ sunt pœna Hæreticorum.*

I. *Excommunicatio*, eaque lata sententiæ, seu ipso jure incurrenda, non tantum ab hæreticis notoriis, aut de his suspectis, verum etiam ab eorum procuratoribus, defensoribus, fautoribus, qui cum hæreticis familiariter versant, commercia exercent, aliave committunt. Quamvis id hodie apud Germanos ac Belgas in tanta hæreticorum multitudine & frequentia difficulter observari possit. Unde ibidem commerciaque exercere cum hæreticis licet, citra merum excommunicatorum aut læsæ conscientiæ.

(Indigne hæreticorum nomine Autor Augustinæ confessioni addictos Germanos ac Belgas arguit.)

II. *Irregularitas*, & quæ inde tollitur, *Inhabilitas* ad officium vel ordinem Ecclesiasticum, aut aliud quodlibet officium publicum obtinendum, privatioque beneficiorum omnium jam obtentorum tempore criminis, idque ipso jure: ut tamen ad executionem non procedatur, nisi præcedente sententia declaratoria judicis.

c. 2. §. hæretici h. t. in 6.

Covarr. 2. Var. c. 3. n. 4.

III. *Confiscatio* bonorum omnium patrimonialium, idque similiter ipso jure, *c. 10. §. 1. & d. c. 15. §. damnati b. t. c. 19. eod. in 6.* sive ex die commissi criminis. Ut etiam executio fieri non possit ante declarationem criminis a iudice competente factam.

Hæreticorum, qua talium bona non recte confiscantur.

IV. *Mors* sive ultimum supplicium, quæ poena alibi gladii est: alia alibi, & ferè arbitraria. Consuetudo poenam ignis passim recepit, ex lege Friderici II. Imp.

(Multo minus morte hæretici, qua tales puniendi sunt: Hæresis enim in errore intellectus consistit: Magistratus vero in intellectum nullum habet imperium: nec ille de oeculta voluntatis malitia, an quæ subsit, facile judicare potest. Add. 2. Tim. 11. v. 24. 2. Cor. 12. v. 4. Matth. 19. v. 14. 15. vid. Thuanus *præfat. Histor. Bernhard. loc. d. magistr. polit. n. 314. & seqq. Carpz. prax. Crimin. Part. 1. quæst. 44. Struv. progymn. in Cod. d. jur. sacr. ad tit. d. hæretic. Conf. epitom. process. d. occid. hæretic. & v. resistent. inser. inter Just. Lips. & Theodor. Cornhercium.)*

De Schismaticis & ordinatis ab eis.

TIT. VIII.

Proximi Hæreticis sunt Schismatici, cum nullum sit Schisma, quod non fingat sibi hæresin aliquam.

1. *Quid*